

ס:

עין משפט
נר מצוה

צא א ב מיי פייצ מהל' מאכלות אסורות הלכה ח סמוג לאוין קמנד טוש"ע ייד סי' קנד סעיף כב:

צב ג מיי שם הלכ' ח סמוג שם טוש"ע ייד סי' קנד סעיף יג:

צג ד מיי שם הלכה כה סמוג שם טוש"ע ייד סי' קנד סעיף צ:

צד ה מיי שם הלכ' ט סמוג שם טוש"ע ייד סי' קנד סעיף יט:

צה ו מיי שם ועיין בהשגות ובספק משנה סמוג שם טוש"ע שם וסי' קנה סעיף ה:

צו ז מיי שם הלכה כה סמוג שם טוש"ע ייד סי' קנד סעיף ב:

צז ח מיי שם הלכ' ט סמוג שם טוש"ע ייד סי' קנד סעיף כ:

צח ט מיי שם סמוג שם טוש"ע שם סעי' יא וסי' קנה סעי' ה:

צט י מיי שם ועיין בהשגות סמוג שם טוש"ע ייד סי' קנה סעי' ה:

ס:

מעשה לבניה קעביר. ואף בשתיה נמי שרי פי' רשז"ס ח"ל עובד כוכבים המהדק מגרופות של גיגית מלא יין כדי שימתכזרו סדקין שצאו זה מלמעלה למטה אין זה כמחצק חצית לאורכה חצית מצוקעת מזוממת ליפול חזיה אילך וחזיה אילך וכשהוא מחצקה

מחצר כל היין זה לזה אבל גיגית יין במקומו עומד ע"י הדוקן הראשון וסדק קטן יש שם והוא מהדקו וכן חצביות של עץ שלנו אבל דבר זה אסור להיות עובד כוכבים תוחז נעורת או מטלית צדק וצחצור השוליים לסתום מפני שנוגע ביין עכ"ל ור"י היה אומר דמותר להיות העובד כוכבים תוחז נעורת סביב השוליים במקום שמתחצירין אל דופני החצית ומשם היין זב ויואל כי הנעורת שמוחז אינו כנגד יין שצפנים לפי שראשי השוליים מפסיקין שמתוצין בחריצין שצדופני החצית סביב ואפי' באמצע חיבור השוליים נותן זו העובד כוכבים הנעורת ובלבד שלא יהא שם חלל ורבינו שמואל אומר דאם יש חצית שמטיפה דרך שוליים יכול העובדי כוכבים להדוק שם נעורת בסדקין דהוי כמו לפותייה ומעשה לבניה

אבל אם הוא שותה הרבה יש ליחס כי אז נוגע העובד כוכבים ביין ומיהו אם אינו נוגע ציד אלא בסקין כיון שאינו מתכוין רק לסתום ולא ליגע ביין הוי ליה מגע עובד כוכבים שלא בזווה ע"י ד"א ⁽¹⁾ ושרי לפירוש ר"ת וטוב שישים הישראל המטלית או הנעורת עד שיסתם קלת והעובד כוכבים יהדקנו בהיתר כר"י שכתבתי למעלה ^(ח): **ב בעיא** הדרחה ובעיא ניגוב. בחנם הוליד הדחה דכל ניגוב לריק שימן מיס תחלה אלא לפי שהיה רואה לומר ואי לא צהדחה סגי נקט הדחה כתב רשז"ס ומיהו אכן לא עבדינן ניגוב ^(ט) בגתיות של עובדי כוכבים אלא הדחה צעלמא וסמכינן ארלוות שצפרק אחריו [לקמן דף עד: ד"ה דרש] דלא צעיא ניגוב: **אי איבא שופח להטפיה**. תימה היכא דליכא טופח ע"מ להטפיה אי חשיב יין לגבי ניסוך א"כ הדחה ויניגוב צעי ואי לאו יין הוא הדחה נמי לא ליצעי ופרשז"ס דפשיטא דיין הוא ושיך זו ניסוך אבל מ"מ הוא אינו חצור לאותו בבלוע בתוך הגת דהכי אמרינן לקמן ⁽¹⁾ טופח ^(א) [שלא] ע"מ להטפיה ליכא למיחש משום איסור בלוע: **דיקא** נמי דקתני בו' והלאה בותב לוי התקבלתי. שעתה אין לו כלום על היין אע"פ שיש לו מלוה ^(ב) חוב דמי היין מותר פ"ה כאן אם יש ^(סס) מפתח או חותם ציד ישראל

וכן פרי"ת וקשיא דא"כ מאי ראהי היא לכאן שאני התם דיש מפתח או חותם ציד ישראל אבל הכא שעומד בלד הצור בלא מפתח וחותם שמא יש לאסור וי"ל שצברת התלמוד כך כי היכי דנרשות העובד כוכבים כי יש מפתח וחותם חשוב יינו של ישראל כשהעובד כוכבים מניחו להוציאו כך ברשותו של ישראל אף בלא מפתח וחותם מיקרי יינו של ישראל כיון שאין לו מלוה על היין אע"פ שהישראל חייב לו מעות: **בר' שבוב שמוא בו'**. ^ו כל עיקרו של כלל זה לא צא אלא להתיר זריקה שהרי זו המסית יין נטמא או אם נושאו על כתפו אפי' בכלי אגנים טמא ועבועד כוכבים היסט מותר כלאמרינן גבי זיקא בין מליאה בין חסירה שרי וגם אם ישב על החצית לא מנסכו ובזב טמא וכן כלל כל שבזב טהור לאו דוקא שהרי ^ט קנה צקומטו של זב והסיט זו את הטהור טהור ואילו עבועד כוכבים עושה יין נסך וכן הלכה שאם זרק אכן או כל דבר עלם וכתב הרב רבי משה מקולי דה"ה שאם זרק

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

דאיפקה לאורכה. כשהיא יושבת וקופה נסדקה מלמעלה למטה וציקש חזיה ליפול אילך וחזיה ליפול אילך: **חנקה**. בין זרועותיו ומיצרה עד שהציאו כלי: **לזבזי לעובדי כוכבים**. דהא לא שכשך. ואפילו שקירב החלצין זו לזו והוי נוגע ביין ע"י תלחי החצית לא הוי

כנוגע בקנה דהתם משכשך בקנה אבל הכא ליכא שכשוך מידי: **אבל לפותייה**. הואיל ^(ט) ואין נבדלות זה מזה שהרי חזיה העליון יושב על התחתון אלא שיואל מעט מעט והעובד כוכבים הסבירן זו לזו ולא הוי נוגע ודחק יין החצית: **אלא מעשה לבניה**. צעלמא קא עביד כלבניה הנמונה ע"פ החצית ומכבידתה: **דהוא קאי במעצרתא**. לישאלא ולא היה זה יין אלא משקה טופח עליהן: **ניגוב**. אפר ומים ואפר כדמפרש לקמן בהשוכר ^(דף עה:). **בתנ' אס יש לו עליו מלוה**. על ישראל אסור לפי שלא ירא ליגע דסבר אי אמר לי מידי אמיינא ליה תניהו לי בחובי: **נפל**. העובד כוכבים צבור מלא יין אע"פ דנגיעה ממם ^(ו) הואיל ושלא בזווה הוא: **מדדו בקנה**. אע"ג לי מידי אמיינא ליה תניהו לי בחובי: **נפל**. העובד כוכבים צבור מלא יין אע"פ דנגיעה ממם ^(ו) הואיל ושלא בזווה הוא: **מדדו בקנה**. אע"ג נגיעה לאו ממם היא אלא ע"י הקנה: **או שהיה מטפית כו'**: **המרוסחת**. שהיתה מחממת ומעלה רמיחות וטיפח צידו ממם על הרמיחות אין דרך ניסוך בכך ומותר בהנאה: **זו היה מעשה וכהניסוהו**. אף בשתייה: **גב'**. על אותו יין. שעשה לו ישראל את היין הזה אפותיקי לגבות הימנו דהשתא סמכה דעמיה ונגע ולא מירתת אבל לא היתה לו מלוה על אותו יין אע"פ שיש לו מלוה על צעליו מותר בשתייה דמירתת ולא נגע: **המטטר יינו של עובד כוכבים**. ישראל שדרך עניים של עובד כוכבים בהיתר כדי למכרו לישראל ואין נותן מעות לעובד כוכבים עד שימכרנו לאחר זמן ונותן ברשותו של עובד כוכבים ^(א) וזהו כוונת לו הסקנלתי. אם כותב לו העובד כוכבים התקבלתי ממך מעות כלומר הריני כאילו קבלתי מעות שאיני מעבד צידך להוציא יין מרשותי בכל עת שמרעה: **מותר**. ^(י) אם יש מפתח או חותם ציד ישראל:

זו היה מעשה צנים שאן ואסרו. דכיון דיש לו מלוה על אותו יין מצי דבעי עביד אבל מלוה שאינה על אותו יין כמי שאין לו עליו ^(ט) דמי דקתני רישא הלה כותב לו התקבלתי ממך מעות מותר והא הכא דיש לו מלוה דמי היין עליו וקתני דכיון דלאו על אותו יין הוא מותר: **דדמי עליה כיוס אידם**. ואילו ומודה על שנילל ומסתמא נסכיה צעלייתו ואסור בהנאה: ומסקנא דמילתא מסיק תלמודא ואין הלכה כר"ש: **כל שבזב טמא** ^(ו). לא איירי רב אשי בהיסט כלל אלא במגע ולא תמא לאשמעינן אלא זרק עבועד כוכבים דלא אסר וה"ק כל מגע שבזב טמא כגון בחצורין בין צידו בין בקנה שאם העובד כוכבים זב והיין ^ו כלי או אדם מטמא בזב אף היין נעשה בכך יין נסך כגון אדם הנוגע בזב בין שנגע בו הוב ממם בין בקנה טמא אף היין שנגע בו עובד כוכבים בין צידו בין בקנה נעשה יין נסך. וליכא למימר דרב אשי אהיטטו של זב נמי קאי דאמר רב אשי לעיל ^(עמוד ה) זיקא בין מליאה בין חסירה שרי ודכוותה בהיסט של זב טמא: **שלא בחמתו לא**. אלאמא זרק העובד כוכבים עשה יין נסך ואילו זב שזרק חפץ בכלי לא טימא: דקאזיל

ליין ואפילו בזווה שהוא מותר בשתייה כן הורה ר' יוסף טוב לתוכו מים שלא בזווה מזיגה שיהא מותר בשתייה:

התם

מסורת הש"ם

(א) [לעיל,טו,ג], (ב) [עיי' חיי"ט], (ג) [ז"ל בבית שאן והכשירו כ"א ברא"ש], (ד) [לקמן סא], (ה) [בכרות לג,ו"ג], (ו) [גרי' רא"ש בפי' ה' רבינא], (ז) [וכלי, יעב"ץ], (ח) [רש"א, ט] [גדה מה],

גליון הש"ם

תוס' ד"ה בל וכו' בל עיקרי. כעין זה בתוס' צ"ק דף ח ע"ב ד"ה כל:

הגהות הב"ח

(א) במשנה וחקקה (במפתח) חז"מ י"ב סי'א ל"ב ל"ה: (ב) רש"י ד"ה אבל לפותייה הואיל ואינו נבדלות זו מזו וכו' הסבירן זו לזו ודרחק יין החצית לא הוי נוגע אלא מעשה לבניה כנ"ל והד"א: (ג) ד"ה נפל וכו' ממם הוא הואיל: (ד) ד"ה מותר אם יש מפתח או חותם. י"ב אע"ג דרש"י גופיה סי' מתמתין דהמטהר יינו כו' בכתב לו התקבלתי ואפילו אין מפתח וחותם ציד ישראל שרי ולפי זה הויא סופא פירושא דרישא ובכתבו תוס' בתחלת הדיבור המתחיל המטהר יינו מ"מ ס"ל לרש"י דסופא מיידי בתמי מילי ולגדלדי היכא דמנעו צצית הפתוח לרה"י דקתני רישא ואפי' אין מפתח וחותם ובאין פתוח לרה"י לא שרי אלא בתפתח וחותם: (ה) ד"ה זה היה וכו' עליו חוב דמי: (ו) ד"ה כל שבזב טמא בעובד כוכבים עושה יין נסך לא איירי רב אשי וכו' אלא זריקה עבועד כוכבים וכו' צידו בין בקנה כגון שאם נגע הוב בכלי או באדם מטמא בזב אי נמי כגון אדם הנוגע בזב בין שנגע בוב ממם וכו' נמי קאי דהאמר רב אשי כנ"ל ומכיוצא אף היין נעשה בכך יין נסך ומחק: (ז) תוס' ד"ה מעשה וכו' עיי' ד"א דרש"י לפירוש ר"ת. י"ב ע"ל דף ג ב סוף ד"ה ה"ג ברוב: (ח) בסח"ד שכתבתי למעלה. י"ב דף זה ד"ה זיקא: (ט) ד"ה בעי' וכו' ניגוב אף גתיות וכו' שצפרק אחריו. י"ב ע"ש בפרש"י דף עה בד"ה מיתין גמזים: (י) ד"ה אי איבא וכו' אמרינן לקמן אי ליבא טופח ע"מ להטפוח: (כ) ד"ה דיקא וכו' אע"פ שיש לו מלוה דמי היין עליו מותר כנ"ל ומכיוצא חוב נמחק: